

DE VLA
DE VLA
DE VLA
DE VLA
DE VLA

VISIENOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: goedkeuring definitieve actualisatie Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) 2021-2030

Samenvatting

Op 12 mei 2023 keurde de Vlaamse Regering de ontwerpactualisatie van het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) 2021-2030 goed. Dit betreft een herwerking van het oorspronkelijke plan dat in 2019 werd aangenomen. Op 30 november 2023 werd de ontwerpactualisatie van het VEKP 2021-2030 ingediend bij de Europese Commissie, als onderdeel van het Belgisch Nationaal Energie- en Klimaatplan (NEKP). Het finaal geüpdatete Belgische NEKP 2021-2030 moest uiterlijk op 30 juni 2024 bij de Commissie worden ingediend. De vorige Vlaamse Regering besloot op 29 maart 2024 om de definitieve actualisatie van het VEKP 2021-2030 over te laten aan de volgende Vlaamse Regering, waardoor de Vlaamse bijdrage aan het definitieve NEKP 2021-2030 nog niet kon worden bezorgd.

De Beleidsnota Energie en Klimaat 2024-2029 stelt dat de Vlaamse Regering zo snel mogelijk na haar aantreden een definitief geactualiseerd VEKP 2021-2030 goedkeurt. Voorliggende visienota beoogt de goedkeuring van het definitieve VEKP 2021-2030, dat aan de Europese Commissie zal worden genotificeerd als onderdeel van het definitieve Belgische NEKP 2021-2030.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) 2021-2030 is een transversaal beleidsplan, dat kadert in de verschillende bevoegdheden en overeenkomstige beleidsvelden van de Vlaamse Regering. De ambities van het VEKP zijn een gedeeld engagement van de Vlaamse Regering, waarbij elke minister

2. INHOUD

A. ALGEMEEN

De definitieve actualisatie van het VEKP 2021-2030 is opgesteld conform de minimale vereisten in de Europese Governance Verordening. Het plan omvat doelstellingen en streefcijfers op het vlak van de reductie van broeikasgassen in de verschillende ESR-sectoren en het aandeel hernieuwbare energie. Het plan beschrijft de concrete maatregelen die genomen (zullen) worden in de verschillende ESR-sectoren om de doelstellingen en streefcijfers te realiseren. Daarnaast omvat het plan maatregelen omtrent de dimensies energiezekerheid en interne energiemarkt, energiearmoede, onderzoek, innovatie en concurrentievermogen.

Het voorliggende VEKP 2021-2030 is opgedeeld in acht hoofdstukken:

- I. Inleiding, proces en doelstellingen
- II. Decarbonisatie: broeikasgasemissies en verwijderingen
- III. Decarbonisatie: hernieuwbare energie
- IV. Energie-efficiëntie
- V. Energiezekerheid en interne energiemarkt
- VI. Sociaal klimaatbeleid en energiearmoede
- VII. Onderzoek, innovatie en concurrentievermogen
- VIII. Financiering

Omdat de resultante van de besliste maatregelen met betrekking tot het finaal bereikte resultaat inzake energie-efficiëntie nog voorwerp is van modellering en berekening, zal dat kerngetal nog worden toegevoegd in een technische update in september 2025. Om de voortgang van het plan te kunnen monitoren, zal aan die versie ook nog een lijst met jaarlijks op te volgen kernindicatoren per sector worden toegevoegd.

B. ESR-DOELSTELLING

Vlaanderen streeft de doelstelling na om tegen 2030 zijn broeikasgasemissies in de ESR-sectoren te reduceren met 40% ten opzichte van 2005¹.

In haar Evaluatienota van de ontwerpactualisatie van het VEKP 2021-2030 (dat door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd op 12 mei 2023), maakte het Vlaamse Energie- en Klimaatagentschap VEKA een actualisering van de prognoses voor 2030 van de broeikasgasuitstoot in de ESR-sectoren. Uit die tussentijdse geactualiseerde prognosedoorrekening blijkt dat de in de ontwerpactualisatie VEKP afgesproken maatregelen tot een broeikasgasemissiereductie leiden tussen de -32,9% tot -33,6%.

Om de doelstelling uit het Vlaams Regeerakkoord van minstens -40% reducties tegen 2030 te kunnen halen, werd daarom in voorliggende definitieve actualisatie van het VEKP 2021-2030 bijkomend beleid en maatregelen uitgewerkt in de verschillende ESR-sectoren.

Daarvoor bevat het VEKP 2021-2030 een uitgebreid pakket aan maatregelen dat raakt aan alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid. De maatregelen die opgenomen zijn in het plan zullen

¹ De ESR-emissies voor het jaar 2005 werden herrekend op basis van de ESR-doelstelling in het jaar 2020. Dit herrekende Vlaamse 2005 ESR-emissiecijfer bedraagt 50,4 Mton CO₂-eq. Het herrekende ESR-emissiecijfer ligt hoger dan het reële emissiecijfer voor 2005 voor de ESR-sectoren, op basis van het toepassingsgebied 2013-2020. Het reële emissiecijfer bedraagt namelijk 48,5 Mton CO₂-eq. Het verschil tussen beide cijfers kan verklaard worden door de manier waarop de aanpassingen aan het toepassingsgebied van het EU ETS (bij de overgang van de periode 2008-2012 naar de periode 2013-2020) werden doorgerekend door de Europese Commissie bij het bepalen van het ESR-traject voor de periode 2013-2020.

Het jaarlijkse voortgangsrapport zal inzichtelijk maken welke emissiereducties met de huidige beleidskoers gerealiseerd zijn en voor welke doelstellingen beleidsbijsturingen noodzakelijk zijn. Als uit het jaarlijkse voortgangsrapport blijkt dat Vlaanderen niet op de juiste weg is om een of meerdere vooropgestelde sectorale doelstellingen te realiseren, nodigt de coördinerende minister in de schoot van de Vlaamse Regering de bevoegde vakministers uit om bijkomende maatregelen voor te stellen of bestaande maatregelen bij te sturen om een hogere impact te realiseren. Daarbij worden voor elke maatregel de kosten en baten afgewogen tegen de impact op de uitstoot, de betaalbaarheid voor de burgers en de concurrentiekracht van de Vlaamse ondernemingen.

1. **Onderzoek** van onderstaande maatregelen:
 - a. **Transport – opt-in ETS2 binnenvaart:** het effect van de impact van de keuze voor een opt-in ETS2 voor de binnenvaart door onze buurlanden zal gemeten worden. Als er een significante spillover wordt vastgesteld, wordt binnen de binnenvaart naar een oplossing gezocht in de vorm van een eventuele opt-in of bijkomende maatregelen binnen de binnenvaart met een equivalente impact.
 - b. **Afval – CCS-afvalverbrandingsovens:** in samenwerking met de exploitanten van de grootste afvalverbrandingscluster onderzoeken we de CO2 captatie en -afvoer naar CO2 opslagplaatsen.
 - c. De minister van Economie en de minister van Energie en Klimaat onderzoeken samen met PMV en het VEB de mogelijkheden, opportuniteiten, wenselijkheid en haalbaarheid van **publiek-private samenwerking voor de financiering van klimaat- en energieprojecten**. Waar mogelijk gebruiken we de hefboom van Europese middelen via bijvoorbeeld de Europese Investeringsbank.

3. **Responsabilisering:** op basis van de Europese besluitvorming inzake de emissiereductie zal onderzocht worden op welke manier ministers verder geresponsabiliseerd kunnen worden voor de realisatie van de doelstellingen die opgenomen zijn in het geactualiseerde VEKP. Daarbij zullen ook de mogelijkheden inzake een verdere financiële responsabilisering voor het behalen van de doelstellingen in kaart gebracht worden.

////////////////////////////////////

De Vlaamse Regering zal bij de Federale Regering ook aandringen een aantal maatregelen door te voeren inzake het klimaatvriendelijk maken van de fiscaliteit zoals het omzetten van de REDIII-richtlijn met het oog op de vergroening van mobiliteit en verwarming met stookolie zoals voorzien in het federaal regeerakkoord en een substantiële federale taxshift (accijnzen) tegen 2027 om de prijsverhouding elektriciteit-fossiel verder te verbeteren. Naarmate de Federale Regering meer van deze maatregelen neemt, zullen de reducties binnen de ESR-sectoren in het Vlaamse Gewest sneller volgen en kan meer van het gecumuleerd overschot en de beschikbare flexibiliteit worden ingezet voor een grotere Vlaamse bijdrage aan het realiseren van de -47% doelstelling.

C. OVERZICHT DOELSTELLINGEN EN STREEFCIJFERS

Broeikasgasreductie in de ESR-sectoren	-40% BKG-uitstoot in 2030 ten opzichte van 2005
LULUCF-sector	Vlaanderen stelt zich als doelstelling om in een Belgische context te voldoen aan de vereisten van de nieuwe Verordening, dus aan de <i>no-debit rule</i> voor de periode 2021-2025, en een bijdrage te leveren aan de 320 kt CO2-eq bijkomende opslag tegen 2030
Hernieuwbare energie	34.259 GWh in 2030, onder voorbehoud van een stijging van de minimumdoelstelling voor de bijmenging van geavanceerde biobrandstoffen (behoudens deze op basis van palmolie, soja en suikerriet) naar 12,65%.

Sector	Sectordoelstelling in 2030 (in Mton CO ₂ -eq.)
Transport	11,5
Gebouwen	8,6
Landbouw	5,6
ESR-industrie	3,1
Afval	1,4

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Pagina 5 van 8

B. ESR-TOETS

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

1. haar definitieve goedkeuring te hechten aan de bijgaande definitieve actualisatie van het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 en het plan te bezorgen aan het Vlaams Parlement, met de mededeling dat het plan nog een laatste (technische) update zal krijgen in september 2025 wat betreft de cijfers voor energie-efficiëntie en de kernindicatoren per sector;
2. de Vlaamse minister bevoegd voor energie en klimaat te gelasten het definitief geactualiseerde Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 te bezorgen aan de Nationale Klimaatcommissie en het Energieoverleg tussen de federale Staat en de gewesten (ENOVER), met de mededeling dat het plan nog een laatste (technische) update zal krijgen in september 2025 wat betreft de cijfers voor energie-efficiëntie.

De Viceminister-president van de Vlaamse Regering en de Vlaamse minister van Binnenland,
Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale
Economie en Zeevisserij.

Hilde CREVITS

De Viceminister-president van de Vlaamse Regering en de Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Melissa DEPRAETERE

De Viceminister-president van de Vlaamse Regering en de Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerende Erfgoed en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

De Vlaamse Minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

De Vlaamse Minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMİR

////////////////////////////////////

De Vlaamse Minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ

De Vlaamse Minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER

De Vlaamse Minister van Brussel en Media,

Cieltje VAN ACHTER

////////////////////////////////////